

To zase bude trapas. Ať už je to za mnou. To mám slavit, že jsem o rok blíž k hrobu? Těch, kteří takhle přistupují k oslavám narozenin, není málo. Jsou však pod nadvládou nadšenců, kteří na ně každý rok zakřičí: Happy Birthday to You!

VŠECHNO NEJLEPŠÍ!

Slava narozenin je téma, které rozděluje lidi. Dalo by se říct, že podle toho, jaký k nim mají vztah, lze určit tři kategorie jubilantů.

SLAVIČI S „ALE“. Oslavy narozenin pořádají, účastní se jich, ovšem vždycky u toho vzdychají, tváří se otráveně a říkají věty, v nichž se vyskytuje slovo „ale“: „Já si na to nepotrpím, ale dělám to kvůli rodině.“

„Dárky mi nedávejte, nic nepotřebuju, ale dělá mi radost, když se sejdete, pobavíte, je to oslava pro vás, ne pro mě.“

„Ale to není velká oslava, já bych nedělala žádnou, kdyby šlo o mě, ale rodina trvá na tom, že moje narozeniny slavíme.“

NESLAVIČI. Děsí je představa, že mají něco organizovat, péct, vařit, zdobit, být v centru pozornosti a ještě vést konverzaci typu: „Ten čas letí, jako bychom se tu sešli včera, a už je to rok, že.“

„Ale vypadáš rok od roku líp.“
„No to určitě.“

Trpí, když se před ním kolegové na pracovišti seřadí, první mu předá poukázku na něco a další mu jeden po druhém potřesou rukou. Takové situace jim připadají trapné. Všechno, co se týká narozenin, považují za trapné. Jestliže kolegům nepřinesli chlebičky a dorty, je to trapné. Jestliže přinesli, je to taky trapné, protože se tím ta trapná chvíle, kterou by rádi měli za sebou, jen prodlužuje.

Stejný pocit mají u oslavy rodinné. Ta je pro ně ještě horší, protože trvá výrazně déle. Tetičku, matku a tchyni, které přijely z druhého konce republiky, jedním chlebičkem a pětiminutovou konverzací odbýt nejde. Nejvíce jim život ztěžuje, že je hodně lidí radí do předešlé kategorie, protože jsou přesvědčeni, že jejich vlažný či přímo nepřátelský postoj k oslavám je

jen prachobyčejná póza a že se ve skutečnosti tetelí radostným očekáváním, jakou pozornost jejich narozeniny vzbudí.

SLAVIČI: V podstatě nejsympatičtější skupina. Ke svým narozeninám s nadšením pořádají oslavy se spoustou jídla, pití a zábavy, nepředstírají, že nechtějí dárky, naopak jakoukoli nepotřebnou pitomost s radostí vítají. Datum svého narození považují za významnou událost, kterou je třeba světu každoročně připomínat. Jediné, čím komplikují život ostatním, je to, že nejsou schopni pochopit, že ne každý má stejný přístup.

ZPÍVAJÍCÍ TELEGRAM

Možná si někdo myslí, že neslaviči se v době covidové radují, protože hromadné oslavy se zkomplikovaly. Pokud ano, mýlí se. Slaviči se dovedou prosadit i v těchto mizerných časech.

Tohle se dá najít na stránkách firem, které se zabývají

vylepšováním vztahů na pracovištích. Teď radí, jak přistoupit k narozeninám kolegů, podřízených i nadřízených:

Zahrajte si online hru. Svoje tým k online hře trivia. Jde o silnou teambuildingovou aktivitu, která okoření průměrnou virtuální happy hour. Váš zaměstnanec ocení oslavu narozenin, která odráží jeho představu o zábavě.

Pošlete zpívající telegram. Doručte narozeninovou melodii všude tam, kde váš zaměstnanec pracuje z domova. Zpívající telegramy jsou vtipné, cenově dostupné a mohou být dojemným způsobem, jak dát zaměstnanci najevo, že na něj v jeho výjimečný den myslíte.

Sejděte se u virtuálního pictonary. Virtuální pikotéka je ideální aktivitou na každou narozeninovou oslavu. K této aktivitě potřebujete pouze časovač, generátor náhodných slov a funkci bílé tabule Zoom. Je skvělým způsobem, jak se

členové týmu mohou spojit a odpočinout si.

Jestliže si to přečetl notorický neslavič, který dosud považoval oslavu narozenin v práci za stresující zážitek, tak teď pochopil, že to nejhorší ještě nezažil, pokud ho může dostihnout něco jako pikotéka či zpívající telegram. Útěchou mu může být jedině to, že neví, co si pod tím představí.

Jelikož jde o téma, u nějž se hodně lidí neshodne, bude dobré zeptat se odborníka.

„Oslava narozenin v práci může být i docela ožehavé téma,“ říká Martina Koláčková, personalistka, která se zabývá poradenstvím pro firmy v oblasti lidských zdrojů a kariérním poradenstvím pro jednotlivce. „Nezapomínejme, že ve firmě se někdy sejdou lidé, kteří by se v běžném životě neměli důvod setkat, bavit, natož společně slavit. Nucené oslavy tak můžou přinést do nefunkčního týmu ještě větší dusno nebo osobní konflikty zbytečně vyostřit.“

Různé situace, které můžou vzniknout, popisuje na svém blogu. Například: „Znáte to? Stojíte v řadě a všichni kolegové vám musí jít potřást rukou, tedy i ti, o kterých víte, že vás

cesta, kdy každý dostane nějakou symbolickou drobnost ve stejné hodnotě, ženy třeba kytku. A kdo si je lidsky blíž, ten pak slaví po pracovní době. Taky je fajn s těmito nepsanými zvyklostmi seznámit nové zaměstnance. Šéfům, kteří nově nastoupí do týmu, doporučuju ptát se na tyhle zvyklosti a třeba je společně nastavit ke spokojenosti všech.“

Neslaviči o sobě nedávají vědět, takže se zdá, že neexistují. Snaží se totiž v kritický den narozenin vytvářet dojem, že neexistují. Ale když s nimi dáte na toto téma řeč, jsou jasně rozpoznatelní. Třeba režisér Zdeněk Troška říká: „Narozeniny beru jako krok k smrti blíž, takže nevidím důvod, proč bych měl ten den jásat. Svátky ani narozeniny jsem nikdy neslavil a nemíním na tom nic měnit. Opravdu nerad dostávám dárky. Není to póza, prostě mě vždycky přepadne takový pocit, že mě to nějak zavazuje, že se musím revanšovat, a pak vůbec nevím jak.“

DŘÍV SE NESLAVILO

Svrázný přístup ke svým narozeninám měla i herečka Květa Fialová: „Slavit narozeniny? Proč? Protože existuju? No to jsem ráda, ale nemám na tom žádnou zásluhu.“

Půvabně vyjádřila svůj názor na narozeninové oslavy americká spisovatelka Betty Friedanová: „Když mi přátelé připravili jako překvapení narozeninový

večírek, mohla bych je zabít všechny. Jejich přípitky mi zněly nepřátelsky – s tím, jak trvali na tom, abych veřejně uznala, že jsem došla k šedesátce, jak mě tím vystrádovali ze života, mimo soutěž. Profesionálně, politicky, sexuálně. A distancovali tím ode mě svá padesátí-, čtyřicet-, třicetiletá já.“

Neslaviči nenarušují tradice, nezavádějí do života žádné novoty. Ač pro mnohé může být překvapující informace, naši předkové narozeniny neslavili. Dřív totiž většina lidí své datum narození vůbec neznala. Kdo by si taky v rodině, kde se narodilo deset dětí a pět z nich zemřelo, pamatoval, kdy přesně to bylo. Když už se něco slavilo, tak svatby, křtiny, pohřby, nikoli výročí narozenin.

„Lidi dlouho neznali ani rok svého narození, natož přesný den. Změnilo se to v průběhu sedmáctého století, kdy se začaly vést církevní matriky a katoličtí faráři zapisovali narození, sňatky a úmrtí obyvatel své farnosti,“ uvádí etnografka a spisovatelka Alena Vondrušková, autorka knihy Rodinné svátky a oslavy.

Zmínky o oslavách dne narození se objevují až na konci osmnáctého století a týkají se šlechtických rodin, ale zmínky o tom, že by se na venkově nebo mezi chudými obyvateli měst rozdávaly dárky a dorty u příležitosti narozenin, v historických pramenech nejsou. Jasně v tom,

kdo se kdy přesně narodil, ostatně začalo být až v polovině dvacátého století, kdy bylo zavedeno povinné vedení matrik ve stejné podobě. A každoroční oslava narozenin s květinami, dorty, dárky se stala běžnou součástí životů v podstatě až po druhé světové válce.

MYSLETE NA DĚTI

Nejstarší generace se tedy docela diví současnému přístupu k narozeninovým oslavám, zejména u oslav pro děti. Ty v posledních letech nabraly monstrózní rozměry a staly se akcemi, které co do logistiky připomínají natáčení silvestrovských televizních estrád nebo organizování letních hudebních festivalů.

Mnohé naznačují dotazy, odpovědi a zkušenosti z diskusních fór, na nichž se shromažďují matky:

Můj šestiletý syn si přeje birthday party ve stylu Star Wars, poradíte agenturu, která je na to nejlepší?

My měli pro desetiletou dceru narozeninovou oslavu na téma Movies night – Hollywood red carpet, takže jsme platili i výrobu nových dekorací, fotostěnu a další věci. Ale bylo to pěkné.

Zdravím, plánujeme dceři uspořádat malou oslavu osmých narozenin v salonku v restauraci. Poradíte mi nějakou animátorku, která by se postarala asi o deset dětí? Dívala jsem se na nabídky, ale nevím, není šest

**KDYŽ MI PŘÁTELE PŘIPRAVILI
JAKO PŘEKVAPENÍ NAROZENINOVÝ VEČÍREK,
MOHLA BYCH JE ZABÍT VŠECHNY.**

tisíc za tři hodky hraní s dětmi moc? Nebo je to běžná cena?

Záleží, co očekáváš. My měli za podobnou cenu dva animátory, protože dětí bylo sedmnáct a doporučují se dva nad patnáct dětí. Měli jsme v tom i bubliny, tvarování balonků, třípytivé a zlaté tetování. To nyní holčičky na oslavách narozenin chtějí.

Pokud by teď někomu náhodou přišlo na mysl, že si maminky možná tento druh narozeninových oslav dělají tak trochu pro sebe, aby se měly čím pochlubit na Instagramu, měl by vědět, že psychologové se vesměs shodují, že slavit narozeniny dětí je prospěšné. Tedy pro děti. Přispívá to k jejich přirozenému zdravému vývoji.

Americká profesorka psychologie Jacqueline Woolley na vzorku stovky dětí od tří do pěti let zkoumala, jak je oslavy narozenin ovlivňují. Ano, i to se dá zkoumat, a tak psychologka rozdělila děti do tří skupin. Jedné skupině rodiče pořádali oslavy narozenin, druhé ne a třetí měla oslavy rozdělené do dvou částí. „Ukázalo se, že děti se takhle přirozeně učí vnímat, že stárnou a jejich věk se mění. Kdo slavil,

ten věděl, že je starší. Kdo ji neměl, ten tvrdil, že mu jsou pořád dva roky. A děti, které měly oslavu rozdělenou, si myslely, že jsou starší už o dva roky. Především se však ukázalo, že pro tak malé děti je to významný den, kdy se cítí být v rodině důležité a milované,“ vyhodnotila průzkum.

Nakolik je důležité, aby přitom skákal animátor v kostýmu ze Star Wars nebo byly děti převlečené za dinosaury, průzkum neuvádí.

COVIDOVÉ OSLAVY

Typičtí slaviči, kteří si bez narozeninových oslav nedovedou život představit, mají za sebou těžké období. Covidová doba je o tuto radost mnohdy připravila, nicméně zdatní jedinci se nenechali zastrašit a slavili dál. Přece se nenechají zaskočit takovou maličkostí, jako je pandemie a nemocnice plné lidí na

dýchacích přístrojích, když jde o tak důležitou věc. Aspoň se ukázalo, kdo do které kategorie patří.

Díky tomu víme, že norská premiérka Erna Solbergová letos na jaře zorganizovala oslavu šedesátin, na kterou pozvala třináct hostů, čímž překročila povolený počet lidí na soukromých akcích, a policie jí dala pokutu zhruba padesát tisíc korun.

Víme, že do kategorie slavičů spadá i bývalý předseda Národní sportovní agentury, poslanec Milan Hnilička, bývalý liberecký policejní ředitel Vladislav Husák či expremiér Jiří Paroubek. Ti všichni se sešli na oslavě padesátin podnikatele Petra Bendy, která se konala v hotelu, zatímco policie kontrolovala okolní podniky, zda dodržují protipandemická opatření a jsou zavřeny.

Existuje průzkum, který před lety provedli sociologové

z Masarykovy univerzity v Brně. Snahou bylo zjistit, jak na tom Češi v přístupu ke slavení narozenin jsou, kolik je slavičů a kolik neslavičů. A z něj jasně vyplývá, že my Češi si narozeninové oslavy jen tak vzít nenecháme.

Jen čtyři procenta uvedla, že narozeniny neslaví vůbec. Čtrnáct procent tvrdilo, že sice jakési oslavy pořádají, ale velmi neradi a víceméně kvůli pocitu, že jsou k tomu tlačeni okolím a zvyklostmi. Jednadvacet procent nemělo vyhraněný postoj. Ovšem ten se mění s věkem. S přibývajícimi roky chuť slavit narozeniny slábne. Oslavy nemá rádo čtyřikrát víc seniorů než mladých lidí. A mezi seniory je sedmkrát víc těch, kteří narozeniny neslaví vůbec, než v nižších věkových kategoriích.

Zároveň se potvrdilo, jak různě se k narozeninám přistupuje. Téměř polovina lidí ve vysokém věku uvedla, že se naopak na svou oslavu vždy těší. Celkově 36 procent Čechů tvrdilo, že narozeniny slaví docela rádi, a 26 procent, že dokonce velmi rádi.

Podobnou otázku před časem položila kosmetická značka Dove několika tisícům žen v různých zemích. Necelá pětina odpověděla, že by nejradyji narozeniny neslavila, protože jim to připomíná, že stárnou. Připomínání věku je prostě štvé.

U osmdesáti procent českých žen, které se průzkumu účastnily, vzbuzuje cosi jako úzkost, když mají zveřejňovat svůj věk, odpovídat na otázku, kolik je jim let, zkrátka věk si připomínat.

Ovšem i tohle má své rekordy. Nejčastěji je zmiňován brunejský sultán. Padesáté narozeniny pojal tak, že oslava, na kterou pozval na tři tisíce hostů, ho přišla na víc než 27 milionů dolarů. Tím se zřejmě pasoval i na sultána všech slavičů, kteří o nějaké takové podobě oslav dne, kdy se narodili, můžou celý život jenom snít. ■

scarlett.wilkova@mfdnes.cz

FOTO PETROVICH NATALIYA/SHUTTERSTOCK